

Spis treści

Wstęp	11
Rozdział I. Główne doktryny religijne a kwestie gospodarcze, etyczne i skarbowe	17
1.1. Judaizm	17
1.2. Chrześcijaństwo	24
1.3. Buddyzm w kontekście innych religii krajów Azji	34
1.4. Islam	44
Rozdział II. Źródła fiskalizmu. Starożytne cywilizacje a moralność w skarbowości – przykłady	46
2.1. Sumer	46
2.2. Egipt	52
2.3. Rzym	57
Rozdział III. Przykłady oporu przeciw podatkom na obszarach współcześnie utożsamianych z kulturą anglosaską	63
3.1. Od Boadicei do ustawy o cukrze, czyli angielskie problemy z podatkami	63
3.2. Rebelia Whiskey, czyli podatki w Stanach Zjednoczonych Ameryki....	65
Rozdział IV. Kształtowanie się skarbowości na ziemiach polskich – etyczne, polityczne i społeczne problemy z podatkami w I Rzeczypospolitej	69
4.1. Skarbowość w państwie Piastów	69
4.1.1. Państwo to „ja” – wszechwładza panującego	69
4.1.2. Podatki na terenie władztwa Piastów mazowieckich za panowania Jagiellonów	73

4.2. Problemy etyki skarbowości od rządów Ludwika Węgierskiego do pierwszych Wazów	75
4.2.1. Rozdział pomiędzy skarbcem publicznym a skarbcem państwowym	75
4.2.2. Konsekwencje skarbowo-etyczne przywileju koszyckiego z 1374 roku – polityka ustępstw wobec szlachty	78
4.2.3. „Złoty wiek polskiej skarbowości” a wielkie oszustwa finansowe	82
4.2.4. Podatki w XVI-wiecznej Rzeczypospolitej	85
4.2.5. Potrzeba egzekucji dóbr królewskich	92
4.3. Etyka w skarbowości warunkiem istnienia państwa – dzieje Rzeczypospolitej od Trybunału w Radomiu z 1613 roku do III rozbioru	95
4.3.1. Trybunał Skarbowy w Radomiu a stopniowa decentralizacja systemu skarbowego	95
4.3.2. Podatki w XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej	100
4.3.3. Reforma systemu skarbowego – wielka próba ratowania państwa	104
Rozdział V. Skarbowość a etyka na ziemiach polskich od zaborów do końca istnienia II Rzeczypospolitej	108
5.1. Etyczno-społeczne ujęcie systemu skarbowego w okresie zaborów ...	108
5.2. Od upadku I Rzeczypospolitej do likwidacji Księstwa Warszawskiego ..	109
5.3. Fiskalizm w Królestwie Kongresowym	111
5.4. Skarbowość w zaborze pruskim	119
5.5. Skarbowość w zaborze austriackim	121
5.6. Fiskalizm w byłym Królestwie Kongresowym podczas rządów niemiecko-austriackich w okresie I wojny światowej	123
5.7. Druga Rzeczypospolita – poszukiwanie drogi do ujednoczenia systemu skarbowego	124
Rozdział VI. Wybrane dylematy etyczne człowieka drugiej połowy XX i początków XXI wieku w Polsce	128
6.1. Potrzeba uczciwości – komunizm a demoralizacja społeczna w dziedzinie skarbowości	128

6.2. „Chcę być porządnym człowiekiem. Poszukuję współnika. Sam się nie będę wygłupiał”	131
6.3. Konkluzja współczesnej skarbowości	134
6.4. Współczesne państwo podatkowe	142
6.4.1. Dobro wspólne	142
6.4.2. Stosunki społeczne a relacje podatkowe	143
6.4.3. Przyczyny traktowania państwa jako ciała obcego	144
6.4.4. Stosunki podatkowe oparte na wartościach	147
6.4.5. Nieodzowność „logicznego” fiskalizmu	150
Zakończenie	154
Spis fotografii, rysunków, map	157
Wykaz wykorzystanych źródeł	158
Aneks	161